www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XL. Ч. 201. — Джерзи Сіти, Н. Дж., понеділок, 29 серпня 1932. — VOL. XL. No. 201. Jersey City, N. J., Monday, August 29, 1932. — THREE CENTS.

ФІНАНСОВА КРІЗА ЗЛОМАНА, КАЖЕ ГУВЕР

ПРЕДСТАВНИКИ БИЗНЕСУ І ПРОМИСЛУ ЗАКЛАДАЮТЬ ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ ОБЛЕКШЕННЯ КРЕДИТУ І БОРОТЬБИ З БЕЗРОБІТТЯМ.

Оголошено 60-дневну мораторію на перші морґеджі.

ВАШІНҐТОН. — У столиці відбулись однодневні наради представників фінансового, промислового й бизнесового світа, до яких промовив у першу чергу президент Гувер, запевняючи їх, що вже усунено найбільші перешкоди, які спричинювали фінансову крізу краю.

На наради, які скликав президент, прибули 250 делеґатів. Президент заявив, що війна з депресією ще не покінчена. Тому предложено делеґатам програму, яка складається з 6 точок, а яка має облекшити кредити і збільшити варстат праці.

Для переведення в життя предложеного пляну створено центральний комітет, на чолі якого станув Генри М. Робинсон, банкир з Лос Енджелес, особистий приятель президента. Працю розділено між ріжні комітети, на чолі яких станули найвпливовіші американські банкири й промисловці.

Делеґатам подано теж до відома, що зарядженo мораторію для перших морґеджів. На протязі наступних 60 днів не буде можна виставляти нерухомостей на ліцитацію зприводу проволоки в сплаті морґеджів чи процентів від морґеджів. Мораторію ту ухвалено тому, щоби дати змогу „Гом Лон Бенкс" зорґанізуватися по ріжних містах і прийти з помічю власникам реальностей, що обтяжені морґеджами, яких не можна сплачувати через депресію.

ДЕМОКРАТ ПРОТИ ДЕМОКРАТІВ ЧЕРЕЗ НЕСПРАВЕДЛИВУ КРИТИКУ.

ВАШІНҐТОН. —Атлі Померен, демократ, взяв в оборону Реконструкційну Фінансову Раду перед закидами, будьтоби вона уділяла позички виключно великим банкам. Такі закиди виходили годовно від ріжних демократичних політиків. Померен твердить, що вони неправдиві, бо 69.8% усіх позичок приділено банкам, котрі функціонують у містах, які не мають 5,000 людности. Але, казав він, цифри нічого не значать для людей, котрі звикли завжди критикувати уряд, що він тільки не зробив би.

СТРАЙКУЮЧІ ФАРМЕРИ ЗНОВ АКТИВНІ.

КАВНСИЛ БЛОФС (Айова).—Страйкуючі фармери зібрали знову розпорошені свої сили і розставили свої пікети на 5 дорогах та не допускають до міста довозу хліборобських продуктів. Шериф зібрав сотку помічників і узброїв їх, кажучи, що ситуація небезпечна. Він теж звернувся через радіо до тих фармерів, що пробують ночами перепачковувати живу худобу до Омаги, і взиває їх занехати ті спроби, бо готово прийти до кровопролиття, коли попадуть на пікетчиків.

ПОХІД БЕЗРОБІТНИХ У МЕКСИКУ.

МЕКСИКО СІТИ. — Тисячі безробітних пустилися з ріжних околиць походом до столиці, щоби там домагатися ратунку. Уряд не хотів у тій справі інтервенювати, але потім прийшов до переконання, що зі столишею Мексика готово статися те, що було з Вашинґтоном, коли там зїхалися ветерани. Тому вислано проти голодуючого походу військо, яке очистило дороги.

ҐАРНЕР ЗВАЛЮЄ ВИНУ НА ГУВЕРА.

НЮ ЙОРК. — Від Джана Ґарнера, демократичного кандидата на заступника президента, оголошено листа в котрім Ґарнер твердить, що президент Гувер і републиканські лідери у Вашинґтоні не знали як взятися до ліквідації депресії та спричинили великанський дефіцит, що доходить до трох біліонів долярів.

ТКАЦЬКІ ТОВАРИ МАЛИ ДОБРИЙ ЗБУТ.

НЮ ЙОРК. — В останнім тижні підскочила ціна на бавовну, яку закуповували ткацькі підприємства на велику скалю. Закуповували теж шовк і вовну. З того вносять, що треба надіятися в ткацькім промислі більшого оживлення.

ЖЕРТВИ ГОРОЖАНСЬКОЇ БОРОТЬБИ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО. — Обчисляють, що горожанська війна в Бразилії коштує досі в жертвах 15,000 людей.

ШОТЛЯНДЕЦЬ ЗАДОВОЛЕНИЙ З НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Славний летун, Джеймс Молисон, Шотляндець, що перший перелетів одинцем Атляндтійський океан зі сходу на захід, заявив мейорови Вокерови, що Ню Йорк є чудовим містом для Скачменів. Бо, казав Молисон, як я висів у Ню Йорку, то мав у кишені 10 шілінґів, а тепер по кількох днях побуту маю їх далі.

ПИНШО НАЗИВАЄ ДЕЙВИСА ҐЕНҐСТЕРОМ.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — Пенсилвенійський ґовернор Пиншо назвав Дейвиса льотерійним ґенґстером і заявився проти його поновної кандидатури на сенатора. Та републиканський комітет не дуже то зважає на критику ґовернора й далі попирає Дейвиса.

ОДНІ ТОПИЛИ, ДРУГІ РАТУВАЛИ.

В Німеччині до озера Ванзе літньою порою приїздило багато літників, щоб добре викупатися та вигрітися на сонці. Але жили там, поблизу озера, чотири хитрі молодці, без грошей і роботи. А хити треба було, отже зложили вони між собою угоду, що 2 з них мають неспостережено поринати під воду коло літників, що купаються в озері, і тягнути їх, мов потопельники, під воду, а коли потопаючий закричить, то другі два змовники мають припливати й ратувати його. Само собою зрозуміле, що вратовані, звичайно, „героїв" добре винагороджували. І хто знає, як довго хитрі змовники були би жили в гаразді, коли би поліція не викрила їх хитрих штучок.

ДВА ТОВАРИШІ НА ОДНІМ МОТУЗКУ.

Новинка з Югославії розказує, що в місті Загребі недавно повисли на одним шнурку два вірні товариші. Вони один одному позакладали на шиї петлі, які завязали на обох кінцях одного мотузка, привязаного по середині до гилки дерева, і тоді разом скочили із скринки, на якій стояли. Від цього петлі на шиях затягнулись і задушили вірних і в смерти товаришів. Коло їх тіл знайдено купку листів, у яких повішені повідомляли своїх приятелів про свій намір самогубства. Обидва сабогубці були урядниками: один високим урядовцем державних залізниць, а другий звичайним державним урядовцем.

ЧОТИРИ ІМЕНА ПІДРЯД.

Такий звичай панує у Японців. Чоловік не має там ціле життя одного імени, тільки мусить зміняти його обовязково кілька разів. Перше імя дають новонародженій дитині, на сьмому році життя дістає хлопець інше імя, знов інше вибирає собі, як стає повнолітний, а третій раз зміняє його тоді, як на посаді дослужиться вищого ступня.

ВЕРИҐІН ПРОТИВИТЬСЯ ВИЇЗДОВИ ДУХОБОРІВ З КАНАДИ.

Адвокат Петро Ґ. Макаров заявив в імени духоборського провідника, Петра Веригіна, який сидить тепер у тюрмі за кривоприсягу, що він цілковито противиться задуманому виїздови духоборів з Канади до Мексика. Цю заяву потвердив також і І. П. Шукін, заступник Веригіна в духоборській організації.

РУМУНСЬКИЙ ЛІКАР І ЙОГО ДІЯЛЬНІСТЬ.

Суд у місточку Лугож веде слідство проти лікаря Тісу, що поводився з населенням дуже не по людськи. Д-р Тісу приневолив одного селянина заплатити йому 1,070 левів за те, щоби він не затримав у лічниці його синка, котрий нібито був хорий на шкарлятину. Одначе другий лікар ствердив, що хлопець здоровий. Подібних випадків було більше. Від одної жінки зажадав цей лікар 500 левів, щоби написати документ смерти, а коли ця жінка пристарала ці гроші за 7 днів, то щойно тоді похоронено чоловіка. Та вкінці трафила коса на камінь і один з пацієнтів зробив на лікаря донос.

ЗРАДИВ РОБОТОДАВЦЯ І СТАВ БОГАЧЕМ.

Недавно один хитрий шофер у Чехословаччині став богачем через те, що зрадив тайну свого роботодавця. Його роботодавець був дуже богатим чеським промисловцем. Він бажав перевезти через границю кілька мілионів корон помимо державної заборони. Сказав свому шоферови зложити гроші в гумові обручі авта і так вирушив у дорогу, не сподіваючися ніякого лиха. Не знав, що хитрий Ян, його шофер, про це повідомив поліцію і дістав запевнення, що як нагороду дістане певний процент. На границі поліція багатого промисловця заарештувала, а шофера нагородила 700-тисячами корон і тепер Ян має з чого жити, хоч і стратив свою роботу.

КУДИ ДІВАЮТЬСЯ ПУБЛИЧНІ ГРОШІ.

Ректор медичного факультету в Букарешті, Балаческу, зробив донос, що секретар факультету, Ґрігорі Теодорів, украв з каси факультету 600 тисяч левів. Секретаря арештували і не повісили — як це заповідали виборчі аґенти.

ДЕСЯТЬ-ЛІТНІЙ ХЛОПЕЦЬ УБИВ ЦИГАНА.

В селі Дубровка, в Чехословаччині, посварився був селянин Гавлічек з Циґаном Раєм. Непорозуміння тревало 16 літ і навкучилося Циганови, і він перший хотів перепросити ослобленого на нього Чеха. Коли він ввійшов до хати Гавлічка, десять-літній Гавлічків синок подумав собі, що Рай знову прийшов зробити якусь кривду його батькови, отже дико кинувся на Рая, звалив його з ніг, вхопив сокиру й відрубав йому голову.

ЧОМУ НА СТІННИХ КАЛЕНДАРЯХ ЧАСТО МАЛЮЮТЬ ГАРНИХ ДІВЧАТ.

Манітобський торговець шкірами диких звірів, Дж. Р. Кер, минулого року переконався, чому ліпше мати на стіннім календарі образ гарної дівчини, ніж гарний краєвид.

Двацять років він роздавав своїм ловцям-трепером як новорічний дарунок календар, на якім був образок дівчини. Минулого року для зміни він помістив на календарях гарний краєвид і замісць сподіваної подяки за зміну дістав богато нарікань.

Ловці-трепери жиють по лісах і щоденно бачать гарні краєвиди, одначе гарних дівчат бачать тільки вряди-годи, тож не дивно, чому вони хочуть бачити гарну дівчину хоч на образку.

Зрештою, хто не любить гарних дівчат? Всі ми їх любимо, а пустельники-ловці тимбільше, бо по лісах жиють.

ПОЛЬСЬКІ РОБІТНИКИ БОЙКОТУЮТЬ ЧУЖЕ МИЛО.

Львівське „Слово Подьське" з 2. VII. в статті „Війна з Шіхтом" стверджує, що польські робітничі професійні союзи вже довший час ведуть бойкотну акцію проти виробів фірми Шіхта. Боротьба та, яку мусить підпирати все польське громадянство, не виникла через визискування польських інтелектуальних робітників, але має ширший підклад. Промисловець Шіхт фінансує Гітлера, отже флірту є з явними ворогами Польщі.

ПОЛІЦІЯ АРЕШТУВАЛА ЖІНКУ І ЗАБРАЛА ЇЇ ОКО.

Роза Ротенбах, молода Німкиня, дуже часто виїздила і поверталась до Німеччини. Замітна вона стала тим, що одно око її дуже блищалося. Вкінці проти Рози поліція набирала стільки відомостей, що арештувала її в місті Емеріх і виняла з голови її блискуче око. Око, розуміється, було штучне. В нім знайдено кілька діямантів вартости приблизно 90 тисяч долярів. Показалося, що хитра Німкиня пробувала перемінити своє нещастя в щастя. Стратила своє, отже вставила собі штучне око і почала в ньому перепачковувати через границю дорогоцінні камені. Розу засуджено на три роки вязниці.

ЗАХОВАНИЙ СКАРБ ВАРТОСТИ 10 ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ.

В місточку Донкен, у Брітіш Коломбії, старенький Індіянин зрадив тайну, що на одним з островів у затоці Джорджія знаходиться захований скарб золота вартости 10 тисяч долярів. Цей Індіянин називається Джан Елліот. Він тепер дістав від одного Венкуверця знаряд, який вказує, де знаходиться під землею золото, і при помочі його спробує віднайти скрите золото.

Це золото було зрабоване в золотокопів одною індіянською родиною. Індіянин і його жінка, що занималися ганебним ремеслом убивання подиноких золотокопів і грабуванням у них золота, померли, не вспівши нікого повідомити про захований скарб. По їх смерти багато індіянів шукали скрізь по сумежних островах захованого золота, одначе його не віднайдено до цього часу.

ЖІНКА ПОБИЛА БОРЦЯ.

В місті Портленд, Орегон, недавно почули були сусіди в хаті Била Блеца галас та вереск і негайно зателефонувала по поліцію, бо думали, що то чоловік бє жінку. Коли поліцаї ввійшли до хати, застали там обкривавленого чоловіка з підбитим оком та напухлою губою. Над ним стояла з закоченими рукавами жінка. Поліцаї негайно зрозуміли, хто побив Била, але не допитувалися. Стидно було, бо Бил Блец уважався за фахового борця на пястуки.

16 ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ ЗА ШКІРИ БІЛИХ ЛИСІВ.

Ловець-трепер Лука Клемонс продав величеньку собі вязку шкірок з білого північного лиса за $15,873. Видно, що Клемонс мав неабияке щастя до білих лисів, бо у вязці було аж 415 шкірок. Клемонс мешкає близько Порт Нелсону над Гудсонським заливом.

Щоби споловати білого лиса, треба і собі бути прехитрим лисом, отже ми не радиліб звичайним смертельникам вибиратися далеко на північ з лисом. Замісць лиса там скорше можна стрінутися зі смертю від зимна.

ХЛОПЧИНА ЗГИНУВ ПІД ЗАЛІЗНОЮ ШТАБОЮ.

Дволіттній Бері побачив велику залізну штабу, вбиту сторч у землю і захотів втягити її. Зрушена штаба впала на нього й убила на місці. Тепер панство Рой Мек Гиґ, що жиють на фармі в околиці Роленд у Маніторбі, оплакують смерть свого улюбленого синка.

СТРАЙК МІСЬКИХ РОБІТНИКІВ У ВАРШАВІ

МІСТО НЕ ВИПЛАТИЛО УТРИМАННЯ ЗА ТРИ МІСЯЦІ.

ВАРШАВА (Польща). — Дванацять тисяч міських службовців та робітників вийшли на страйк 26 серпня. Це майже всі службовці та робітники міста. Причиною страйку було затримання платні робітникам за червень, липень і серпень.

Фінансовий стан польської столиці тепер такий, що вона не може виплачувати утримання своїм робітникам, бо стоїть перед повним банкротством. Хвиля робітничих страйків у Польщі чим далі, тим все ширше захоплює ріжні райони.

ЯПОНІЯ МАЄ ІЗОЛЮВАТИСЯ ВІД ЕВРОПИ ТА АМЕРИКИ.

ТОКІО (Японія). — Каку Морі, бувший ґенеральний секретар в уряді Інукая, заявив у палаті послів, підчас інтерпеляції в закордонних справах, що Японія має замкнутися в Азії й відвернутися від західної цивілізації. Він каже, що той матеріялізм, який приніс захід до Японії, є причиною всіх нещасть, які навістили Японію останніми роками. Сама Японія повинна вернутися знову до своєї східньої фільософії й жити більше духовим життям.

Політично Японія повинна обмежити себе азійськими інтересами й стати провідником націй, котрі жиють на азійському материку. Він говорить, що Японія обставинами видвигнена на провідника й лідера азійських народів, а тому вона не повинна зрікатися цієї ролі. Морі стоїть за те, щоби всі европейські держави були відкинені геть з Азії, де мають панувати лиш Азійці під проводом Японії. Тому він уважає недоцільним перебування Японії в Лізі Націй, як взагалі й саме істнування Ліґи.

Молодь та воєнна кліка піддержують точку поглядів Морія й у Японії все більше шириться гасло: „Азія для Азійців", а політики добавляють: „під проводом Японії".

КИТАЙЦІ ЗНОВ БОЯТЬСЯ НАПАДУ НА ЧАПЕЙ.

ШАНҐГАЙ (Японія). — Останніми часами бойкот проти японських фабрикатів та взагалі торговлі з Японцями все скріплюється. Відділ японських моряків зробив „прогульку" в дільницю Шанґаю Чапей, де, як відомо, відбулися тяжкі бої підчас нападу Японців на Шанґгай.

Населення так налякалося цієї „прогульки", що масами кидає цю дільницю міста, думаючи, що вона знову попаде під обстріл японських гармат. В чужинецьких дільницях міста знову скріплено охорону чужинців, бо Шанґгай переживає дуже неспокійний час.

ТУРКИ НЕ ГЛЯДЯТЬ КОМУНІСТІВ ПО ГОЛОВЦІ.

ІСТАНБУЛ (Туреччина). — Не зважаючи на приязні відносини уряду Кемеля Паші з московськими можновладцями, турецький уряд не допускає в себе комуністичної пропаґанди, переслідуючи всі її прояви. Дня 26 серпня тут арештовано 12 болгарських комуністів, які, на думку поліції, прибули до Туреччини з метою переводити комуністичну пропаґанду.

РАЙХСТАҐ БУДЕ РОЗВЯЗАНИЙ.

БЕРЛІН (Німеччина). — В поінформованих колах кажуть, що президент Ґінденбурґ уже згодився на розвязання нового райстагу, як тільки він пічне свої засідання й вислухає повідомлення уряду про його діяльність та пляни на майбутнє. Дебат над звідомленням уряду не допустять.

Націонал-гітлерівці готуються врядити скандал у райхстагу при відкриттю його засідань. Причиною цього має мути те, що на першому засіданню нового райхстагу, поки буде вибрана президія, згідно з конституцією буде головувати найстарший віком член райхстагу. Таким членом тепер є комуністка Кляра Цеткін, яка спішить з Москви до Берліна, щоб виконати цю функцію.

Націоналісти страшенно обурені тим фактом, що головувати в райхстагу має комуністка, та ще й Жидівка.

Уряд увесь останний час відбуває безперервні засідання, обговорюючи свою дальшу політику й тактику. Таксамо й усі партії та майбутні фракції райхстагу тепер дуже активно працюють, усталюючи свою тактику в райхстагу, передбачаючи всякі можливости.

АНҐЛІЯ НЕ БУДЕ ТОРҐУВАТИ З БОЛЬШЕВИКАМИ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Стало відомо, що британська делеґація на одавській конференції згодилася з домаганням канадійської делеґації, щоб торговельний договір з большевиками не був поновлений після грудня. Канада рішучо виступає проти довозу до Анґлії радянського збіжа та дерева.

Щоб припинити радянський „домпінґ", анґлійський уряд наложить високе мито на радянський довіз до Анґлії. Це може цілковито спинити торговлю Анґлії з Росією.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00
В Джерзи Сити і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДУРИМО СЕБЕ.

Наближаються вибори президента держави, себто зближається одинокий час, коли загал займається „політикою", зглядно коли змушують його займатися нею машини обидвох найбільших американських партій. У такім часі і серед українсько-американських горожанських клюбів слідний більший рух. Бо вибори вважають і в нас за нагоду, коли можна виторгувати десь для когось якийсь джаб, чи дати нагоду одиницям заробити кілька долярів при виборчій агітації й т. п. Щоб осягнути навіть ті дрібниці, ми представляємо себе дуже часто за значну політичну силу, яку маніфестуємо нераз дуже численною участю на ріжних виборчих вічах чи зборах. Але на ділі самі добре знаємо, що наших людей горожан, котрі користають з права голосування, є дуже мало. Не маємо багато членів по горожанських клюбах, а й ті, що належать до клюбів, не є дуже часто допущені до голосування, хоч мають горожанські папери. Все те ми звикли закривати, щоби в той спосіб збільшати назверх свою силу. Та таке самодурство на добре не виходить, бо американські партії мають такі політичні машини, які на однім дуже добре визнаються, а це на тім, де й скільки можна їм дістати голосів.

Тому не дурім себе, що ми можемо створити в Америці якусь політичну силу блофом. Такий нарід, як український, навіть не може собі позволити на такий спорт як блофування. Бо це є особливо погубне для народу, який щойно вибивається на верх, який добивається у світі права горожанства для свого національного імени і який свідомий того, що тільки чесною працею, сильною організацією своїх сил та здобутками свого ума зможе витворити ту силу, яка заважить на остаточнім нашім визволенню і на нашій державности. Оте наше, так би сказати, загально-українське „вірую" обовязує і нас як американських горожан. Як американські горожани українського походження, ми ще не є силою в Америці. Але ми можемо бути нею, коли поставимося до цеї справи серіозніше, коли зорганізуємо себе в сильні горожанські американсько-українські клюби і будемо визнаватися в тих силах, що кермують американським суспільним життям. А визначаючися на нім, зможемо й ми заважувати на його поліпшенню, принаймні при виборах. Тоді й буде ліпша можливість виставляти своїх кандидатів на ріжні уряди, до леґіслятур чи конгресу з дійсним виглядом на успіх. Але до цього треба солідної праці, а не самодурства.

НОВИЙ АНДРУСІВ.

Історична пригадка. Року 1659 писав польський коронний обозний Андрій Потоцький з Правобічної України до короля Яна Казимира про наміри та настрої українського народа в той час: „Вони прямують до того центру, коло якого крутиться вся сфера їх умів — **щоб могли стати вільні"** (до того центрум змержайов, коло кторого вертітур вшистка сфера розумуф їх — аби сен моглі учиніць вольне**ні"**. Потоцький уважав, що **війна між Польщею та Українщить".** І через те, щоб перемога була на польськім боці, цей духовий предок теперішніх польських націонал-демократів та пілсудчиків радив королеви, щоб він порозумівся з московським царем у справі України, а саме віддав Москві Лівобережну Україну, а при Польщі задержав Правобережя. (Тшеба вашей кролевскей мосьці конечне з царем сен поєднаць і трансіґере о Українцев, хоць би му що оней за Днепрем пусьціл ваша кролевска мосьць). **Потоцький просив короля, щоб він зруйнував Україну разом з Москалями й Татарами,** бо, мовляв, доки Україна буде населена, доти козаки будуть втягати Польщу в нові війни. (А так ваша крулевска мосьць пшепласніш Українцев, ктура пукі бендзе людна, завше оні о тем мисьлець бендов, яко коронев польсков інтриґоваць в нове войни).

Московсько-польський договір в Андрусові року 1667 здійснив ці пляни Потоцького. Україну розділено на двоє, нашу землю зруйновано, спустошено так, що через 20 років **Правобічна Україна стала безлюдна.** Між Москвою та Польщею підписаний був „вічний мир" 1686 року.

Мир цей був проти України і коштом України. Проти **такого** мира виступало в добу Руїни все, що було чесного, патріотичного й розумного на Україні. Навіть такі Карієристи, як гетьмани з московської руки — Бруховецький, Многогрішний, Самійлович — упали тому, що не могли при всьому свойому угодовстві помиритися з розшматуванням України.

Від того часу минуло понад 250 років. І на диво — **історія повторилася.** „Предки встають із могил", — писав український поет 1917 року. Так, не тільки українські, але й польські та московські предки з 17 століття повставали з могил і роблять те саме, що й тоді, в минулих віках.

25 липня 1932 року підписали московські й польські дипльомати договір про ненапад. Довго воловодилися з цим „пактом", як журавель з лисом у байці, й нарешті маєте: „вічний мир" підписано. Як до цього пакту ставиться московська й польська преса? Захоплено! Ще в Москві, з огляду на союзні відносини з Німеччиною, не показують дуже великого задоволення, але **Варшава просто захлипається від радощів.**

Подивіться, як пише головний орган „безпартійної" партії Пілсудського, „Газета Польска": „Цей пакт є найважніший політичний акт, який тільки зробив Союз радянських республик від часів Рапало (договір з Німеччиною 1922 р. Ред.), бо він **справді паралїжує кожну протисовітську акцію від заходу".** (7 серпня 1932).

Польща, яку ввесь час большевицька пропаганда малювала як „жандарма світового капіталу", що тільки й думає про „интервенцію" проти СССР, ця **„Польща тепер стала охоронним валом Радянського союза перед якоюнебудь інтервенцією.** І це все зрозуміли й належно оцінили в Москві. „Газета Польска" підчеркує з великою втіхою, що **„з нагоди „противоєнного дня"** (1 серпня 1932. Ред.) **вперше за кільканацять років Польща не фіґурувала в ролі „гонорового інтервента".** Дійсно, в **большевицьких газетах в „противоєнний день" і серпня пишеться про те, що ввесь світ готується з години на годину напасти на СССР: лише про Польщу не згадано!** Є чому радіти пілсудчикам. „Газета Польська" не шкодує „меду", пишучи про приязнь між Польщею та СССР і запевняє большевиків, що з моменту підписання пакту всі спірні справи між цими державами треба вияснити **„щиро й по сусідському"** (отварце і по сонседзку). Ідилія та й годі!

І большевицькі й польські офіційні газети не згадують про Україну, якої коштом і кровю вони склали тепер свій „вічний мир".

Зате вшехполяки поставили „точки над і" з приводу „пакту про ненапад". Вони пишуть, що „між Польщею та Росією нема ніяких підстав для сварки... Але виростає між Польщею та Росією нове питання — **справа українська, однаково по своїй природі небезпечна для обох держав".**

Ось чому в інтересі обох держав було, є й буде оте давнє гасло: **„Нема України, єсть тілько Польска і Москва". Польща й Москва взаїмно ґарантують собі спільне панування на над українським народом.** Коли на українських землях під Польщею йде „пацифікація", то Москва „по сусідському" мовчить; мовляв, то „внутрішня справа" польського фашизму. З другогож боку, коли Москва винищує гірше Татар голодом і терором українську людність, то Польща радіє, бо **цеж Сталін виконує „програму" Андрія Потоцького зперед 300 років: щоб Україна не була людна й населена.**

К. П.

НА ТАТАРСЬКІМ ШЛЯХУ.

(12)

— Ось тобі на! — крикнув купець. — Я вже так тішився, що напюся свіжої, зимної води; що бодай на хвилину ляжу в тіни і в холоді корчів. Я хотів би знати причину, через яку той Калмучище пожалував нам троха того відпочинку. Поза сими корчами, на цілім степу не видко ні деревини, ні кущика. Лиш оп там, десь так далеко, що ледви доглянеш. видко рубець ліса... Треба потішитися люлькою.

Купець вийняв зза пояса люльку, з кишені капшука і став люльку напихати. Той конвоєнт, що пильнував волів, справив першу пару направо. За першим возом пішла решта. Валка обійшла великим луком ті кущі, які провідник чогось то хотів оминути. Коли червоне сонце вже щезало на західнім краю степу, валка вже була від кущів так далеко, що їх ледви мож було доглянути. Провідник припинив похід аж тоді, коли вже цілком стемнілося.

Валко станула на місци, де не було води. Треба було пити, волів і коней напоїти водою теплою, з запасу в бордюгах. На ній уставлено вози в чотирокутник. Не великий був той возовий табор, бо на кождий бік прийшов тільки один великий чумацький віз, та всеж таки на випадок наскоку мож би боронитися ліпше, як без ніякої заслони. Коні і воли пустили на пашу поза возами. Щоби в безлісних місцях степу було на чім зварити кашу або припекти мясо, валка возила з собою запас сухих патиків. Щоби огню не було видко поза табор, на хвилю позаслонювано прогалини веретами і, розпалено малий огонь. Коли вечера вже була готова, огонь загашено і задоптано. Два з товариства пішли вартувати поза возами, решта полягала в таборі на розстелених по земли веретах і коцах.

— Ви чому оминули ті кущі? — спитав купець, що лежав коло Калмука. — Всі вже були такі змордовані; і худоба і люди. Там було добре місце на відпочинок. Там і вода мабуть є. Не досить того, що ви таке, на нічліг пригоже місце обійшли і полишили за нами, ви ще й далі тягли нас, хоч сонце вже було зайшло.

— Те місце дуже добре на нічліг, та воно ще ліпше на засідку, — відповів Калмук. Тропу якоїсь ватаги ми бачили. Хтож сю тропу полишив, як не Татари? Як ті Татари хотіли засісти на нас, то скажіть: де вони мали засісти на нас, як не там, в тих кущах?! Ось чому я ті кущі обійшов. Коли вже стемнілося, отже ті Татари, як вони справді слідкували за нами, вже не могли нас видіти, я знов змінив курс, щоби вони в ночи, не бачучи нашої тропи, не так скоро знайшли нас. Ось чому я ще далі валку тягнув аж сюди, хоч вже було стемнілося...

— То ви справді гадаєте, що є небезпека татарського наскоку?

— Така небезпека є постійно там, де є Татари. Я лиш троха продрімаюся і опівночи сам піду вартувати... Я хотів би, щоби вони прийшли. Я вже давно не вислав Татарина на той світ. Ви хіба знаєте, яка то любов є між Татарами і Калмуками!

Калмук закутався в коц. Се був знак, щоби до нього вже не балакати, бо він хоче спати. Так як він, зробило ціле товариство. Кождий лежав з наряженною рушницею коло себе, з наряженними пістолями і з ножем за поясом. Коли зорі показали вартовим, що вже прийшла північ, вони пішли до табору роздухати двох чергових товаришів.

— Не чули ви яких підозрілих голосів? — спитав Калмук вартового, що розбудив його. — Не бачили чого? Яких тіней, або що?...

— Не чув і не бачив нічого, — сей відповів. — Тільки пару вовків, чи лисів, що від заходу підходили під табор. Я бачив їх пару разів до яснішого горизонту. Та вони не хотіли підійти ближче. Лис і вовк не грішать відвагою, як знають, що перед ними люди.

— Ви присягли би, що то були вовки або лиси? Чи ви бачили гострий клиноватий писок, пушистий хвіст?

— Ні. Цілком так, ні. Мені бачилося, що вони в нашу сторону нюхтили. Їх не виразний вигляд був круглавий.

— Ну, ну! На сім тихім степу зробиться голосно, ще заки засвитає день. Може й ваша правда, що то були вовки. Як то були вовки, то хіба лиш двоногі. Треба приготовитися на їх приняття. Як трава степу почервоніє, то нехай се буде не лиш від нашої крови... Розбудити сплюхів!

— Коли всі повставали, Калмук приказав зігнати між вози коні й воли. В малім чотирокутнику було затісно, отже вози треба було троха розсунути, так, що по кождім боці був віз і кусник дишля. На дишлях позавішувано коци. Сягаючи від дишля до землі, ті коци хоронили би лежачих за ними від стріли з татарського лука. Кождий провірив, чи рушниця і пістолі готові до стрілу, чи ніж за поясом. Коли вже все було готове до оборони, всі повсувалися під вози і назад полягали спати.

Калмук знав, що як які Татари справді бачили валку, і, як вони важать на неї, то їх звідуни кружляють навкруги табору. З табору вийшов Серені, повзучи на череві. Перед оком такого, що також лежаб би на земли, або стояв би пару кроків до нього, заслонювала його висока трава. Повз щораз далі, та тихо і обережно, так, щоби хитаючася трава не зрадила його. В правій руці все держав наряджену рушницю, в зубах ніж. Так висунувся двацять і пару кроків поза табор і, висунувши рушницю перед себе, лежав тихо, пильно наслухуючи.

Степ такий був мертвецький, тихий, неначе би на ньому не було одної живої душі. Лише час до часу ту мертвецьку тишину перебивав лис своїм жалісним виттям. Деякольись відповів йому інший лис. Калмук вслухувався, щоби пізнати, чи то справді лиси перекликуються. Не було виключене, що то сигнал татарських звідунів. Та Калмук не знав, що його ворог багато ближче до нього, ніж ті хвостаті сини степів. Перед ним, не далі як десять кроків, підвелася голова і гляділа на табор. Заки Серені розважив, що йому діяти, голова щезла назад у траві.

Тепер Калмук роззирався ще пильніше, наслухував ще уважніше. Далі панувала мертвецька тишина, ворог не показувався. Так, в горячковім вижиданню пройшло ціла година. Коли Калмук озирнувся, побачив, що вже зійшла рання зоря. Калмук знав, що вона буде сигналом до наскоку. Вухо казало йому, що його товариші в таборі, хоч повозиться тихо, вже не сплять. З готовою до стрілу рушницею в руках дожидають появи ворога.

Не довго ждав. Там, де перед годиною виринула була з трави голова, вона тепер знов показалася, неначе би цілу ту годину на тім місци перележала. З рушниці Калмука блиснуло, закурилося, гукнув стріл. З трави стрибнув угору Татарин і назад впав у траву, закрашуючи її своєю кровю.

Степ раптом ожив. Навкруги табора залунав крик „алла! алла!" На вози посипалися з луків стріли і гукнуло пару пістолів. Калмук підвівся аж в хвили, коли якийсь Татарин розігнавшиеся до табору, перебігав попри нього. Калмук вгатив його по годові прикладом рушниці і сам чкурнув до табору. Перескочив дишель і щез за возом. Зпід возів вилітала куля за кулею, і мало котрий з Татарів, що пустився до табора, добіг до возів.

(Далі буде).

Національним ідеалом українського народу перейметься дитина в Старому Краю тільки в „Рідній Школі". Тому піддержім завзято її змагання в її другому пів-століттї!

Кождий сотик, кождий дятко! Нашій „Рідній Школі" в дар Це майбутнього завдаток, Це на ворога удар.

Рідна Школа — наша вбрня, Рідна Школа — це наш щит, В Рідній Школі — мінь героя, Що неволю повалить.

Гріш, що даш на рідні школи, Не пропащий гріш ніколи. Вернеться, зросте він згодом В мілїони між народом.

А відкаєть його Україні Молоде те покоління, Що у рідній вчилось школі Добувати долі-волі.

Даймо змогу „Рідній Школі" в Старому Краю наладнати широку постійну мережу станиць рідного національного виховання на українських землях.

ТВОРЕННЯ ХАРАКТЕРІВ У ЧАСАХ КРІЗИ.

(2)

При нормальних умовинах виховання молодих старшинських кадр стоять вихованню їх на мужів в повному розумінні цього слова на перешкоді великі труднощі. **Витворити в молоді свобідні й сильні характери, а при цьому вдержати її в повному послуху до себе, це є неабияка штука, на яку всякий не здобудеться.** Нинішні військові виховничі установи, з підібраним до цього спеціяльно персоналом, мають передумови до цього, а довший час спеціяльного вишколу старшинських аспірантів дає до цього потрібний час. Але й по закінченні виховання в школі мусить виховання ще дальше продовжуватися, хоч уже лише посередно. Це належить до обовязків шефів сотень, батерій і т. п. та їхніх дальших зверхників дбати про витворення відповідних характерів в молоді, що приходить до них з військових шкіл.

В сьогоднішних умовинах вищих начальників звичайно нема на місцях, щоб вони могли стежити на місці та співділати в цьому дальшому вихованні. Тому вся відповідальність за це спадає на нижчих шефів. Вони є зобовязані дбати за належний розвій характеру в аспіранта або й молодого старшини. Це само по собі не є легке, а ще до того в нинішних тяжких господарських умовинах, де в Німеччині ведеться тяжка боротьба за істнування тої маленької 100,000 армії.

Вкінці до характеру належить також щирість, цебто чесність і прямість у способі думання. Ця властивість, якою й нині визначається німецький старшинський корпус, грає неабияку ролю при вишколі в часі мира. Вона полягає не лише в дійсній чесности в звичайному горожанському розумінні її, але також **і в чесности перед самим собою, так би сказати, чести в крови та кости.** Чесний характер заступає своїх людей перед зверхниками так довго, як довго йому на це позволяє його совість і при всяких службових питаннях, коли зверхник є іншої думки, він не уступає, хоч при цьому є певний, що тим сам собі шкодить. В тому випадку є також дуже тяжко провести якусь межу, бо несвідома мовчанка в несвій час може видаватись нечесністю. Молодий старшина не є на ніщо інше більше вражливий, як на брак чесности, передовсім у свойого зверхника. В такому моменті тратить зверхник на свойого молодого товариша всякий вплив, бо молодий старшина бачить у ньому брак мужности і певного роду слабість. Добрий примір ділає найкраще, а лихий, замісць, щоб направляти, нищить. Тому кождий зверхник мусить бути при всіх своїх ділах свідомий того, що він відповідає не лише за себе самого, але й за всіх тих, що на нього глядять. **Страченого довіря ніколи не можна наново повернути. Кождий мусить глядіти на те, що робить, себто, коли стоїть, мусить глядіти на це, щоб не впасти.**

Як бачимо, то виховання молоді серед згаданих протилежностей між витвором характеру й безумовним послухом дуже тяжке. Добре примірне безперервне поведення сприяє цьому дуже богато, а не в нинішних часах, де внаслідок тяжких обставин німецька армія є дуже мала й усі себе взаїмно добре знають, богато значить.

Сподіваємося, що ці заводи й розумовання є властивістю теперішнього німецького старшинського корпусу. Мимо того одначе є вказаним звернути увагу на ці думки в нинішні бурхливі часи, де всякому є тяжко вдержатись прямо перед самим собою, перед своєю совістю. Для батька родини, з малими доходами і з виглядом на малу пенсію, що не встарчить для життя, не є дрібницею заступати свою думку перед зверхниками навіть з небезпекою втрати посади. Колиж він цю небезпеку оминє, то залишиться йому друга, може уявна небезпека, боротися за животіння. Ця боротьба є якраз іспитом для тих, що не знають спокійних часів. Ліпша одначе смерть як рабство. Ліпше жити чесно та йти вперед, як залишитись на місці вже з огляду на молодь, про яку саме тут розходиться. Вона потребує добрих примірів, і то тим більше, чим тяжчі часи і чим більше напруження.

Не улягає найменшому сумнівові, що дійсні зверхники ніколи не візьмуть за зле свойому підвладному взаємних ріжниць у думках і не будуть на них мститись, коли вони схотять піти їм назустріч та дійсно захотять зрозуміти, не лише підвладного, але й час, в якому живуть. Коли противні випадки трапляються, то це лише виїмки. Підвладний без сильного характеру побоїться виступу й саме в нинішних часах його характер підупаде через це, замісць щоб піднестись, бо він замісць послуху, привикне до рабства. Замісць провідника з сильним характером і гарними виглядами на будуче він зробиться чоловіком нервовим, що з часом на вищому становищі з великою відповідальністю зовсім заломиться й заведе в покладаних на нього надіях. **Сказати: ось тут я стою й інакше не можу, в нього не буде сміливости й сили. Під ріжницею думок не треба розуміти якихнебудь дрібничкових непорозумінь, бо такі не є в стані розєднати двох дійсних мужів, а дійсні ріжниці в поглядах на ріжні важливі питання, навіть особистого характеру,** як зажалення або кваліфікація щодо річевих питань виховання й вишколу, які в денній практиці трапляються.

Не треба забувати при цьому, що біда робить чоловіка малим і уступчивим. Лиш не богато людей є в тому щасливому положенні, що мимо бідн й невідповідних умовин й далі остались великими, цебто що можуть глибше глядіти на все і поставитись понад буденщини. Мимо всіх труднощів ми мусимо це якраз тепер могти виконати, щоб вдержати на висоті вироблення характерів в молоді через добрі приміри і не дати тим характерам заломитись і знидіти.

(Конець буде)

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

THIRTY MILLION UKRAINIANS DEMAND FREE STATE.

By Fred Hogue.

The latest political propaganda coming to me from Central and Eastern Europe relates to the establishment of the independent political state of Ukraine on the northern and western shores of the Black Sea, with a capital at Odessa or Kiev in the Russian Ukraine.

Self-determination where peoples of the same racial stock are in a preponderant majority is the rallying cry of the Ukrainians in Russia, Poland, Czecho-Slovakia and Rumania. The territory in question comprises 585,700 kilometers, with a population of 40,955,000, of which 31,155,000, or 76 percent, are of Ukrainian stock. This territory is divided politically at present as follows: in Russia 452,000 kilometers, with a gross population of 32,000,000 and a Ukrainian population of 25,600,000, 80 per cent; in Poland, 113,100 kilometers, with a gross population of 7,700,000, of which 4,700,000, or 60 per cent, are Ukrainians; in Czecho-Slovakia, 12,600 kilometers, with a gross population of 595,000, of which 372,000, or 63 per cent, are Ukrainians; in Rumania, 8,000 kilometers, which a gross population of 660,000 of which 483,000, or 73 per cent, are Ukrainians.

Cossack and Tartar stock intermingled form the racial stock of the Ukrainians. When Polish power was at its zenith in the sixteen and seventeenth centuries, all of what is now the Russian Ukraine was a part of the commonwealth of Poland. Its domain extended from the Baltic to the Black Sea and from the summits of the Carpathian Mountains to the heart of what is now called White Russia. In this territory were included Courland, Lithuania, Mecklenburg, Brandenburg, Great Poland, Little Poland, Black Russia, Red Russia, Silesia, Polesia, Volhynia, the great wilderness formed in the peninsula of the Dniester and Dnieper rivers. This wilderness was the habitat of the Cossacks, Zaporojians and Tartars.

But the Cossacks, Zaporojians and Tartars, the wild hordes of the southern wilderness were never docile subjects of the Polish crown. They lived on war and plunder, joining the Turks in invasion of the crown land of the Polish commonwealth, and the Poles in the invasions of Turkey. In the spring of 1648 came the revolt of the Cossacks, Zaporojians and Tartars against the commonwealth. They were lead by Hmelnytsky, a Cossack, and supported by the khans of the Turkish Sultan. This war lasted with varying fortunes into the second generation and the eighteenth century found the commonwealth deprived of all the fertile lands that now form the Russian Ukraine.

There has never existed an independent Ukrainian state, but it has been the dream of centuries. For more than a century what is now known as the Ukraine was a part of the Russian Empire. At the close of the World War, when the empire was demolished and the Bolshevists were rising to power, the Ukrainians in Odessa and Kiev under Petlura and other patriotic leaders sought to form the independent state of Ukrainia. At the same time Pilsudski and other Polish leaders sought to attach again the Russian Ukraine to Poland; but the Communists of White Russia, proved too powerful for these confederations and the Russian Ukraine was organized as one of the federated states of Communist Russia.

During the last three or four years the spirit of Ukrainian nationalism, fanned from without, has been making marked progress. Only the Red army holds the Ukrainians in subjection. The menace of revolt in the Ukraine has caused the soviet leaders to adopt a submissive policy toward Japan in Manchuria and Inner Mongolia. If they were to send the Red army against the Japanese in Eastern Asia, fires of revolt in the Ukraine would be swiftly kindled.

The Hitler party in Germany has placed an independent Ukraine in the forefront of its foreign policy. The following statement by Hitler appeared lately in the Ukrainian journal, Novy Tchas:

"The existence of a Greater Russia is not to the interest of Germany. A Tsarist Russia, however, is infinitely more dangerous for Germany than a soviet Russia. Germany would have wished to see in the east of Europe a strong Ukrainian state. But the creation of that state will be possible only when the question is posed of the partiton of Russia."

Alfred Rosenberg, the authority on foreign affairs of the German National-Socialist party, writes in his "Germany's Future Foreign Policy":

"An alliance with soviet Russia signifies support given to the destructive Bolshevist element in the interior of Germany; so our attention, when it is a question of the East, should be in another direction. Germany should encourage the separatist movement in Ukraine, the alliance between Berlin and Kiev and a common German-Ukrainian frontier."

Commenting on this foreign policy of the Hitlerites, Casimir Smogorzewski wrote in an article recently contributed to the French magazine, the International Mind:

"M. Rosenberg dissimulates not. Such a 'common frontier' necessitates first the disappearance of the Polish state. The Hitlerites dream then of returning to the imperialist policy, which Germany applied in the East during the World War. That dream seems to us too ambitious. In any case, without a new Russo-German war or a kind of anti-soviet crusade, it will remain a dead letter. So from whatever side one faces the future of the Ukraine, a war in which Russia will participate is the base of its eventual independence."

The formation of an independent Ukrainian state, for the purpose of dividing and weakening Great Russia, was a part of the foreign policy of Germany. In November, 1917, a Ukrainian National Congress proclaimed the independence of the Ukrainian state. This new state was promptly recognized by imperialist Germany. Ukrainian delegates attended the peace conference at Brest-Litovsk in February, 1918, and signed there a separate peace with Germany. Later that year German troops went to the aid of the Ukrainians when they were fighting the soviets. They occupied Kiev for a time, but when Germany was beaten on the western front and petitioned for an armistice, the German troops were withdrawn and the soviet armies came south from Moscow and wiped out revolt in the Ukraine with fire and sword.

During the spring of 1920 the newly constituted Polish state recognized the independence of the Ukraine. Petlura, the Ukraine leader, proposed to Marshal Pilsudski a Polish-Ukrainian alliance. A treaty between the two states was signed at Warsaw in April, 1920. Marshal Pilsudski led a Polish army into the Ukraine in May to support the Ukrainian patriots, and for a time the Poles occupied Kiev. Pilsudski issued a manifesto to the Ukrainian people in which he declared that the Polish troops would remain in the Ukraine only until the Ukrainian government was established and was actually functioning.

At the same time Petlura issued a manifesto calling on the Ukrainian people to take up arms in the defense of their liberty. But the inhabitants of the southern part of the Ukraine did not trust the alliance with the Poles. Those of Odessa and the whole Black Sea coast feared that the alliance was only pretext by which the Poles would make themselves the political masters of the Ukraine. Pilsudski has since said: "If I had found an echo to my manifesto in the Ukraine, the map of Europe would have been changed."

Meanwhile, soviet Russia attacked the Poles in the north. They evacuated Kiev and the Red troops evacuated Petlura to fly across the border.

Recently I discussed this page of Ukrainian contemporary history with a Russian officer, who was a native of Odessa. He was in Odessa when the German troops came in 1918, and in Kiev when the Poles came in 1920. He fought with Denekin and Wrangel against the soviets, but he was opposed to an alliance with foreign powers.

"When I saw the German troops marching down the main street of Odessa," he said, "and the German eagles flying, I found my sympathies turning to the Bolshevists; for, after all, they were Russians and these troops were Russia's hereditary enemies. I then felt that Russia would be Red or that there would be no longer a Russia, that what the Germans occupied they would never release. Red Russia, after a few years, might turn white again, but the Germans, once admitted, would never withdraw.

"The case of Ukrainian independence was hopeless. The Ukrainians were willing to fight under Petlura for independence, so long as they fought alone; but they would not trust an alliance with either Germany or Poland. Alone, they were too weak to withstand the power of the northern soviets. Our people of the Ukraine could not forget their history and the legends of their ancestors. They recalled that prior to 1648 they had been treated as slaves by the Polish nobility, who claimed all the lands. They remembered the battles and the battlefields of the Cossack wars against the Poles and they would extend no welcome to their ancient enemies."

The memory of ancient feuds lives long in in Eastern Europe. How the dead speak and act through the living!

This hereditary enmity between Cossacks and Poles renders doubtful an alliance of the two against soviet Russia.

If the Ukrainians, scattered among four nations and living under four different flags, were to be united as a nation, the territory they would occupy would be greater than that of France or Germany, and the population would about equal that of France. Soviet Russia would be the greatest loser in territory, population and wealth. Russia would lose 30 per cent of its most fertile lands that produce 50 per cent of the cereals raised on Russian soil. It would lose two-thirds of its developed coal, that of the Donetz Basin; it would lose the great iron deposits of Krivoi-Rog; it would lose Odessa, its great Black Sea port that the Russians of the old regime called "the loveliest city of the world." It is becoming apparent that this loss is threatened by continued misgovernment and millitary oppression in soviet Russia.

(By courtesy of "Los Angeles Times" and Mr. Fred Hogue).

(Los Angeles Times, July 23, 1932).

Хоч бурі йдуть і громи бють
І в горю серце тоне —
Та вже не вбє нас вража лють,
Не розідять кордони.

Бо ясне сонце вже з імли
Зійшло на нашім полі,
Юнацтва тисячі зросли
У нашій „Рідній Школі".

Ніякий культурний нарід не може обійтися без шкільного Товариства, яке в національній державі стає клітиною державно-освітного апарату, а в мішаній — доповнює її занедбання чи недогляди в освітній роботі. — Скількиж більше значіння для бездержавного українського народу має „Рідна Школа" в старому краю! Памятаймо на це!

УЧІТЬСЯ АНҐЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Коли ви не знаєте по англійськи говорити, так сейчас беріться до науки. — Коли знаєте вже троха розговоритися, так старайтеся добре опанувати англійську мову. — Понижче подаємо спис словників і підручників які вам поможуть в науці англійської мови, котрі можна набути в книгарні Свободи:

НОВИЙ УКРАЇНСЬКО-АНҐЛІЙСЬКИЙ ПРОВІДНИК: Самоук Таумач і Словар: для вивчення читати, писати і говорити по англійськи з поданням докладної англійської вимови. II. часть Новий Практичний укр. англ. і англ. укр. словар. Провідник обнимає 368 сторін великого формату, ціна $2.00
В гарній полотняній оправі 2.50

ПРОВІДНИК 240 сторін, без словаря, звичайна оправа 1.00
В полотняній оправі, без словаря 1.50

Українсько-англійський і англійсько-український КИШЕНКОВИЙ СЛОВАРЕЦЬ, 43,500 виразів, 448 сторін друку з граматикою, азбукою друкованою і писаною і що найважніше з вимовою англійських слів. Величина і формат словаря 5½x2½ цалів. Оправлений в червону мягоньку імітацію шкіри, оздоблений гербом України і золотим витиском, — друкований на гарнім папери, а щоби скоро знайти потрібне слово, на то є позаб'учний редиктер 1.50

Українсько-англійський і англійсько-український КИШЕНКОВИЙ СЛОВАРЕЦЬ 1.00

Українсько-англійський і англійсько-український СЛОВАРЕЦЬ з додатком поучень ЯК СТАТИ ГОРОЖАНИНОМ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ 75

Українсько-англійський і англійсько-український СЛОВАРЕЦЬ 50

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J

КНИЖКИ ДЛЯ ЖІНОК,

ЯКІ ХОЧУТЬ УЧИТИСЯ ВАРИТИ І ПЕЧИ.

НОВА КУХНЯ вітамінова ..... $ 75
ДОМАШНЯ КУХНЯ, або як варити і печи 1.00
УКРАЇНСЬКО-АНҐЛІЙСЬКИЙ КУХАР 1.00
УКРАЇНСЬКО-АНҐЛІЙСЬКА КУХАРКА, практичні поради і пояснення в українській мові, як варити і печи на англійський спосіб 75

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

АЛЬБОМ УКРАЇНСЬКИХ ВИШИВОК

ЩО ОБНИМАЄ 12 КОЛЬОРОВИХ ТАБЛИЦЬ ПОВЕРХ 120 НАЙВИБАГЛИВІШИХ УЗОРІВ З ВЕЛИКОЇ УКРАЇНИ, ГАЛИЧИНИ І БУКОВИНИ.

Видання кооперативи „Українське Народне Мистецтво" у Львові, в мистецькій обгортці артиста М. Бутовича.

Ціна $1.10.

Замовляти:

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J

КНИЖКИ ДО НАУКИ НОТНОГО СПІВУ

Основи теорії музики, Івана Левицького. Ціна ..... 50 ц
Популярна наука гармонії, Івана Левицького. Ціна ..... 75 ц

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МОЛИТВЕННИК ВІРУЮ

потверджений гр.-кат. митрополичим ординаріятом. Звичайна полотняна оправа, дуже гарний друк і папір.
Ціна ..... 75 ц

Замовлення разом з належитістю слати до книгарні Свободи.

SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТІ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

В СПРАВІ УКРАЇНСЬКОЇ УЧАСТИ У ВСЕСВІТНІЙ ВИСТАВІ В ШИКАГО.

Вже від довшого часу ведеться полеміка, як приступити загалови Українців до участи у Всесвітній Міжнародній Виставі в Шикаго, яка починається 1-го червня 1933 року. Подають читачі „Свободи" ріжні пляни та способи. І це добре, але при плянах треба завжди глядіти на те, чи вони не остануться плянами на папері. Тому, предкладаючи плян, треба дивитися, чи він є практичний і чи можливий до переведення, чи його виконання не забрало би багато часу, або забагато гроша. Плян виписати легко, але не так легко його перевести в діло.

Один з громадян подає плян, щоби створити Загальний Виставовий Комітет на цілу Америку. Легко сказано, але прошу подумати, чи можливо такий комітет створити? Чи він був би практичний і діяльний? Та в який спосіб зібрати членів того комітету на спільну одну нараду? Скільки то гроша коштувалоб: дороги, нічліг, дієти і т. п. А скільки було би там балачок! А тут треба такому комітетови збиратись не один раз, а богато разів, при кождім важнім підпринятті.

Такі дискусії булиб добрі, колиб вистава малаб відбутися за кілька років — а не за 9 місяців. Тому дискусія мусить бути коротка, стисло бізнесова, плянова й не оперта на фантазіях. Треба давати практичні пляни і сейчас приступати до виконання, себто мало говорити, а більше робити.

Моя думка така: — Нехай всюди зорганізуються місцеві чи товариські комітети до збирання фондів, і експонатів. Гроші висилати до Укр. Виставової Корпорації в Шикаго. Це є товариство заінкорпороване після законів стейту, яке має свій уряд і є на місці, та знає найкраще, як справу повести. Треба ввійти з ним у порозуміння, а уряд корпорації хай буде екзекутивою всіх комітетів. Комітети нехай подають цій корпорації свої пляни, ради чи замітки щодо вистави, а уряд корпорації уложить з того певний плян і поведе після нього свою роботу. Треба повідомити корпорацію про зібрані фонди та експонати. А далі треба описати докладно експонати, а шикаговська корпорація, коли таких експонатів ще не має, то їх зажадає.

Я думаю, що в Шикаго є люди, які зможуть перевести таку роботу таксамо добре як люди з інших міст. Вони є на місці й їм треба дати фонди, експонати і добрі пляни та ради, а решту вони зроблять самі.

Тож не тратьмо марно часу, закладаймо комітети і робім роботу, а не дискутуймо. Я думаю, що Виставова Корпорація має вже певні пляни роботи, тому, хто потребує яких пояснень чи чого іншого, хай пише до Укр. Виставової Корпорації в Шикаго.

До побачення на Українській Виставі в Шикаго!

Михайло Банах.
Ла Порт, Індіяна.

Л. Гральпоа.

СОРОК ДНІВ.

Передмова.

Гарний ранок.

Довкола рівнина. Ніде нікого. До людських хат повних три години.

У драмі, яка має розігратися, виступають лише: собака й чоловік. Собака переполошений, виспив язик, очі іскряться йому, а рот запінився. Зрештою це величезний собака. Ноги високі, волос наче у коня, на плечах велика червона латка, по якій власник пізнав би його між тисячами собак.

Чоловікові яких пятьдесять літ, зодягнений як богатий земельний власник, не має з собою зброї, а навіть палиці. Отже без ніякої помочі.

Собака побачив чоловіка, чоловік побачив собаку.

Чоловік приспішив ходу, собака за ним, одним махом кинув чоловіка на землю та гострими зубами вкусив його глибоко. Потім побіг дальше й за хвилину зник з овиду.

Чоловік устав з великою мукою, приглянувся кровавій рані, подумав хвилину та сказав до себе:

— Нікоріcенько!... Маю добрих чотири години до хати, то буде запізно! За той час скаженина розійдеться мені по всьому тілі... Вже прийшов мені кінець... Я пропав.

I.

Чоловік, що ми його бачили оце, то був чи не найбогатший власник замку в цьому департаменті.

В Парижі доробився на дволичній спекуляції та сумнівній торговлі. За невеликі гроші купив велику фарму. Вартість її знав оцінити, бо в тих справах був знавцем. На цілу околицю був знаний як скупар, що не пошанував чужих прав.

Коли люди почули про нещастя, яке його стрінуло, не зворушило їх це так, як булоб зворушило, колиб це нещастя було стрінуло кого іншого.

Богач, як лише прийшов у хату, сказав прикликати лікаря.

— Мене вкусив скажений собака.

— Так...

— Вже буде яких пять годин тому... Я знаю, що ви мені хочете сказати: можемо попробувати випалити рану... та це булоб лише безкорисне терпіння.

— Це правда, що чоловік мусить боятися, коли пройшло стільки часу...

— Доволі... Не говоріть дальше. Я вас розумію. Як гадаєте: скільки ще часу остається мені ще... до катастрофи?

— Найбільше сорок днів.

— Сорок днів. Хай буде. Це все, що я хотів знати. Пане докторе, коли вже не судилося мені більше бачити вас, дякую вам щиро.

А як лишився сам: „Сорок днів... Не смію втратити ні хвилини, щоби направити всі мої лихі вчинки, яких я допустився... До роботи!"

II.

На другий день, ледви розвиднілося, пішов до сусіда, що жив правобіч.

— Пане Бретель, я прийшов поговорити з вами в справі того процесу, який...

— Даруйте, — перебив йому сусід, — ви дістали, здається мені, неправно, всеж ви дістали. Дайте мені спокій та не силуйте мене ще говорити з вами.

— Пане Бретель, позвольте мені докінчити. Це правда, що я виграв процес, та це лише тому, що обдурив суддю фальшивими зізнаннями. Земля, за яку ми процесувалися, поправді була ваша.

— Що?

— Позвольте мені дати вам оце урядове потвердження, що земля ваша.

— Таж...

— Ах! не дякуйте мені, даруйте, що вже мушу йти. Маю дуже багато праці.

III.

На третій день вибрався до сусіда, що жив лівобіч.

— Пане Льоанон — почав нещасник, — загін, що ділить ваш сіножать від моєї, а який я дістав майже задурно, я продав вам за великі гроші. Тим я вам заподіяв шкоди на яких 20,000 франків.

— Пане, що ви задумуєте, коли виявляєте мені таке?

— Я хотів просити вас, щоби ви приймили тих 20,000 франків, які я вам оце приніс.

— Далебі, я не знаю, чи...

— Ні, не давайте мені чекати, пане Льоанон, я не маю часу. Не сердьтеся, це все, що я вас мав просити.

IV.

Четвертого дня можна було бачити, як на господаревий хутір приїхали три візки, а в них якісь невідомі люди.

Прислуга відвела їх у велику гостинну кімнату. За хвилину прийшов сюди й господар. Як лише ввійшов, ті люди стали перешіптуватися. Та він уже дуже змінився. Не зважав, що там вони говорили між собою та сказав:

— Мої панове, ви не знаєте, чого я запросив вас до себе. Зараз довідаєтеся. Ви більше або менше були членами того великого підприємства, що я його заснував тому пятнацять літ. Це підприємство впало за якийсь час. Ви всі втратили уділи, що ви їх вложили у підприємство. Я один черпав відсіля потайну користь... Прошу вас, не перепиняйте мені говорити. Ось згідно з тими документами все майно з процентами від процентів варта 1,230,475 франків.

Тих 1,230,475 франків зложу з мого нотаря, а він розділить їх між вас.

Це, мої панове, все, що я мав вам сказати.

V.

Пятого дня взяв перо в руку й написав:

„До Пані Ґрафині Б.

Пані!

Як Вам відомо, я постановив був оженитися з Вашою найдорожчою донечкою. Таке непередумане одруження — їй вісімнацять, мені пятьдесять два роки — булоб справжнім нещастям для бідненької дитини; вона впала би жертвою безсоромного вирахування.

Я зрікаюся, Пані, руки Вашої доньки та прошу Вас, щоби Ви приняли до себе хлопця доброго й талановитого, будучого мистця, якому я сьогодні записую міліон франків.

Будь ласка, Пані, приняти вислови найбільшого поважання."

Шестий день... Семий день, восьмий...

Закінчення.

Пройшло тринцять девять днів.

Нещасний полагодив усі справи й так каже до себе:

— Я вже нікому не винен ні цента. Собі лишив я лише стільки, скільки треба заплатити за похорон. Можу спокійно вмирати... А тепер піду до міста прилагодити все до мого похорону.

І пішов.

Як переходив попри ратушу, побачив біля дверей якогось різника — чи то можливе... Так, це справді він, той собака... той з великою червоною латкою, волос грубий наче в коня.

— Як то... то цей... цей собака...

— Це мій собака, пане, добре сотворіння. Пропав був мені тому пять тижнів. Бідний, прогнали були його каменюками. Та, слава Богу, знов вернувся до мене. Так, Медоре?

Собака з великою червоною латкою підійшов до господаря та став лизати йому руку.

— А... а... абож то він не скажений? — промимрив укушений чоловік і почервонів, наче буряк.

— Скажений! Цеж смішне!

— Ах, мій Боже!

Маєте щастя.

Батько: Дакуйте Богови, діточки, що вам так добре живеться. Я як був малий, то бідував і нераз навіть голодував у своїх родичів.

Малий Івась: То маєте, татусю, щастя, що ви прийшли до нас і вже не бідуєте.

—o—

Щира.

— Скажи мені, Олю, чи жінка може любити нараз двох мущин?

— Може, коли...

— Коли дуже любить залицятися?

— Ні, коли оба мущини богаті.

Між залюбленими.

Вона: Батько сказав мені, що чоловіка треба брати наступом — як на війні.

Він: Ну, так, одначе твій батько не повинен забувати, що кожна війна потребує грошей.

—o—

— Якого чоловіка хотіла би ти мати?

— Досить мудрого, щоби міг багато заробляти, та досить дурного, щоби все, що заробить, віддавав мені.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КОТРІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ":

	цнт.
Перша Книжечка (Буквар), П. Матвійчука	40
Друга Книжечка (Читанка для II. кляси), М. Матвійчука	45
Трета Книжечка (Читанка для III. кляси), М. Матвійчука	60
Четверта Книжечка (Читанка для IV кляси), М. Матвійчука	75
Коротка Історія України, І. Крипякевича	50
Мала Історія України, І. Крипякевича	15
Початкова Географія, з багатьома малюнками і картою, написав Степан Рудницький	75
Малий Катехизм християнсько-католицької релігії, уложив о. Іван Рудович	35
Біблійна Історія, старого і нового завіта, о. д-ра Ярослава Левицького	85
Шкільний Співанник, Ф. Колесса	75

КНИЖКИ ДЛЯ НАУКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У СЛОВІ Й ПИСЬМІ.

Правописні Вправи, нап. Кость Кисілевський, стор. 40..... 40

Граматичні Вправи для вищих кляс всенародніх шкіл, І. частина 47 сторін; II. частина 62 стор.! III. частина 60 сторін. 1.00

Граматичні Вправи для вищих кляс всенародніх шкіл, а нижчих кляс середніх і фахових шкіл та самонавчання, на підставі граматики української мови д-ра Василя Сімовича зладив Омелян Попович, сторін 96. 65

Методика устного і письменного стилю для всіх шкіл. Збірка практичних задач Богдана Заклинського. 75

Методика правописних і словесних справ з додатками: диктати, зразки говірок, спис висловів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учительського знання д-ра Костя Кисілевського 65

Методичний Підручник до навчання перших початків українського письма, М. Матвійчука 75

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J

КНИЖКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ.

Books in the English language.

A VOICE FROM UKRAINIA, Biographical Sketch and translations from the works of Ivan Franko by Percival Cundy .....$ 50

THE KOBZAR OF THE UKRAINE, being select poems of Taras Shevchenko done into English verse with biographical fragments by Alexander Jardine Hunter, illustrated $1.25

UKRAINE, THE LAND AND ITS PEOPLE, by Stephen Rudnitsky, Ph. D. (containing six full-size maps) $1.75

All three books for $3.00.

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

SVOBODA,

P. O. Box 346, Jersey City, N. J.

ОТСІ ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ПРОДАЄТЬСЯ ПО ЗНИЖЕНІЙ ЦІНІ:

ГАЙДАМАКИ або ІЛЮСТРОВАНИЙ КОБЗАР Т. Шевченка в дуже гарними ілюстраціями, виданий артистом А. Г. Сластьоною. Формат книжки 14x17. В паперовій оправі $3.50. Тепер $2.00

В полотняній оправі $4.50. Тепер 2.75

В гарній люксусовій оправі $6.00. Тепер 3.50

КОБЗАР Т. ШЕВЧЕНКА, сторін 707, оправлений. Ціна $2,50. Тепер 1.75

КОБЗАР Т. ШЕВЧЕНКА, сторін 309, видання Українського Слова. Ціна $1.50. Тепер 1.00

ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, в 3-ох томах, в гарній оправі. Ціна $8.50. Тепер 5.00

ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, в 5-ох томах, звичайна оправа. Ціна $15.00. Тепер 7.50

Повищі книжки повинні знаходитися в кождій товариській бібліотеці, як також і в кождій українській хаті.

Замовлення разом з належитістю слати до:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ПРОХАННЯ ПРАЦІ -- ПИСАНІ КРОВЮ.

Нужда серед студіюючої молоді в Японії.

Положення в Японії для працюючого народу таке тяжке, що загально чекають, що „щось мусить статися", щоби відносини бодай трохи змінилися. Серед робітництва постійно велике безробіття, голод. Відносно добре поводиться робітникам, що працюють у военному промислі. Одначе в усіх галузях промислу постійно зменшують платні. Згідно зі статистикою платня японського робітника виносить лише 70 до 80 процентів платні з 1926 р. Безробіття дається тяжко в знаки не лише робітництву, а й урядникам. Положення тим ще погіршується, що добре ситуований военний промисл дає працю не дуже то такому великому числу робітників і урядників, лише вдоволяється тим, що продовжує години праці.

Про розпучливе положення студіюючої молоді свідчить пригода, що сталася в Токіо. Японський уряд проголосив, що для манджурської залізниці потрібно 1,200 молодих урядників із технічним образуванням. Це оголошення викликало велику сензацію, а уряди дістали дуже багато пропозицій, бо в Японії є багато тисяч молодих людей, які вже давно з найліпшим успіхом покінчили студії, всеж даремно шукають відповідного заняття, так, що чимало молодих інжинірів, докторів ітд. працюють як звичайні робітники. Зі самого Токія та з найближчої околиці прийшло на повище оголошення більше ніж 6,000 подань, дуже розпучливих просьб, просьб, у яких петенти годяться працювати на якихнебудь умовинах і денебудь.

Вісім із тих подань були написані кровю петентів. Щоби їх просьби звернули на себе більшу увагу, петенти мачали щіточки з верблюжої шерсти (якими в Японії пишуть) у своїй власній крови, яку випустили собі з жил. Та тому, що просьб прийшло дуже багато, всі місця обсадили на основі витягненого жереба.

Японські газети наводять той припадок як прояв досі небувалої розпуки наслідком страшного безробіття серед молоді, яка рішається на все, щоби лише здобути засоби до життя. Та всім тим, яких просьби уряди відкинули, газети радять добровільно вступити до війська та воювати за „поширення рідного краю".

Писання просьб власною кровю покищо є спеціяльністю лише Японців. Одначе положення в усьому світі є вже таке, що всюди знайшлося би чимало людей, які за приміром молодих Японців писали би просьбу власною кровю, щоби лише дістати якесь заняття.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

РОМ, Н. Й.

Аматорська вистава.

Дня 20. серпня відограно в нас комедійку „Живі покійники". Публики, як на нашу малу громаду, прийшло значне число. Прибули теж гості з Ню Йорку, котрі перебувають у наших сторонах на вакаціях, як і наші громадяни з Ютіки, Н. Й.

Аматори вивязалися зі свого завдання досить добре, коли зважити, що не мали багато часу до вивчення. На особливу увагу заслугує гра пані Анни Гладун з Ню Йорку, котра виконала свою ролю знаменито. Добре грали теж інші аматори, як О. Гадз, П. Гураль, Л. Піщаківна, А. Андрусишин і Олійник.

Публика була задоволена, бо оплескувала аматорів дуже щиро, так, що аматори мусіли нераз переривати гру і ждати, щоби публика успокоїлася.

На закінчення громадянин О. Гадз подякував аматорам, а зосібна гостям з Ню Йорку за їх участь у виставі, за яку не дістали ніякого винагородження і його не домагалися. Заразом заповіджено, що дня 3. вересня буде відограна нова штука „Страйк". Потім молоді скрипаки, Іван Гладун і Михайло Гадз, та пяністка Катерина Гладун відограли під проводом гром. Вільчинського національний гимн „Ще не вмерла".

О. Г.

НАГОРОДА ЖЕБРАКА.

До господаря Чеслава Ґранчика в Ліпках Борових прийшов якийсь знеможений жебрак і просився на ніч. Господар пустив його до стодоли на сіно. На другий день рано жебрак помер і господар зажурився, що мусить його поховати. Однак його жура перемінилася швидко в радість, бо в лахманах жебрака знайшов 185 рублів у золоті, 432 доляри теж у золоті, 40 польських зол. і щадничу книжочку на 785 зол. Знайшов теж документ, на основі якого жебрак називався Станислав Голвінський, мав 74 роки і записав свій маєток тому, у кого умре та хто його поховає, бо він не має свояків. Ґранчик стався нараз багатим і зробив свому спадкодавцеви гідний похорон.

СЛОВАЦЬКИЙ „КАПІТАН" З КЕПЕНІКУ.

На моравській Словаччині прославився тип, подібний до славного німецького „капітана" з Кепеніку. Це чоловік слабоумний, та він свідомий того, що його не можуть карати, тому допускається ріжних помислових обманств.

Це Франта (Франц) Похильи з Дерфлів біля Угорського Градища. Його найславнішим учинком було, що підчас світової війни передягнувся за штабового лікаря та пішов на інспекцію до резервового шпиталю в Угорськім Градищі. Свою ролю відіграв дуже добре, так, що ввесь штаб німецьких лікарів і управитель шпиталю з жахом слухали пана „штабсарцта". Лише то було їм дивне, що інспекційний старшина говорить по чеськи, хоч лікарі зголошувалися в нього по німецьки. Та Франта не дбав про те. Перейшов усі шпитальні кімнати та випитувався хорих про їх бажання. Хто мав стільки відваги та попросив пана „полковника", щоби записав дієту, той дістав її на велике здивування лікарів і управителя шпиталю. Щойно як Франта вже дав добру „школу" шпитальним лікарям і знайшовся за воротьми бараків, звернув увагу на пана „полковника" інспектор місцевої поліції, тай було по славі. Той, на превелике зчудування старшин, що відпроваджували пана „полковника", попросту арештував його та віддав до дому божевільних. Відси випустили його, щоби небаром виступив як гусарський надпоручник. На залізничій стації приказав він якомусь фельдвеблеві виконати „нідер" (лягати на землю та вставати) на очах людей, що там були, тому, що йому здавалося, що його не поздоровив. Тому, що фельдвебель пожалівся у військовій стаційній команді, пана „полковника" вилеґітимували й обманство викрилося. Третім його военним подвигом була відправа полевої Служби Божої, в якій виступив як полевий курат (військовий священик). Це похильи малощо не переплатив шибиницею, та вратував його від неї лікар і вкінці переворот — упадок Австро-Угорщини. Від перевороту не було про Франту нічого чути, аж тепер дав пр себе знати. Франта приятелював з жандармами. Вони знали його як спокійного слабоумного та часом подарували йому старий однострій. Самособою, що всі відзнаки й ордери пообдирали. Та Франц зумів вихіснувати й такий однострій. Вистарався відзнаки штабсфельдвебеля та службову шапку, бо не забув і про бічну торбу. Так вистроєний станув на границі громади та зупиняв автомолібістів, які не виконували точно приписів про автомобілеву їзду. Від них стягав грошеву кару, все по 50 корон. Та один з них не мав дрібних і готовий кіпліт. Прийшов на жандармську стацію, щоби заплатити кару й там виявилося, що ніякий з жандармів не придержував автомобіліста. Колиж автомобіліст описав жандармам, як виглядав той жандарм, вони зараз здогадалися, що то був Франта Похильи. Відвідали Франту й він признався до вини. Одначе жандарми не могли йому нічого зробити, бо Франту як слабоумного не сміють покарати. Та щоби перешкодити йому дальше виступати в ролі жандарма, відібрали йому всі жандармські однострої, що їх від них зпочатку дістав.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

КОТСВІЛ, ПА.

На поміч інвалідам.

Підчас зелених свят на інвалідів зложили жертви на цвинтарі такі особи: А. Грицький $1; о. П. Дмитрик, С. Прийма, М. Катеринів, В. Струж, Я. Ковальський по 50 ц.; Д. Слободзян 35 ц.; М. Маскула, О. Криворука, Марія Задорожна, І. Маслюк, В. Чернецький, І. Окаринський, Д. Живчин, Г. Пахолчишин, П. Турчин по 25 ц. — Разом $6.10.

Гроші вислано до краю через Обєднання.

о. П. Дмитрих.

—o—

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

На визвольну боротьбу.

На місячних зборах відділу 320 У. Н. Союза, дня 16. липня, секретар перечитав відозву, котра прийшла на адресу нашого Тов. „Любов", від Організації ОДВУ.

По коротких поясненнях ухвалено виасиґнувати з товариської каси $25. Крім того жертвували: Анна Голубович $1; К. Марущак 50 ц. — Разом вислано через Обєднання на УВО $26.50. Теперішня депресія вдарила дуже наше громадянство, яке раніше висилало поважні суми грошей на ріжні народні цілі в Рідним Краю.

Михайло Довгий.

РОЖА З 265 ЛИСТОЧКАМИ.

Славний чеський годівельник рож Бем у Блятні (Чехія), виплекав нову синьо-фіолетову рожу, яку назвав „Ґенерал Штефанік". Ця рожа має 265 цвітових листочків. Це одинокий оказ.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

CLASS AND BAND TO GIVE PROGRAM.

Concert and Ukrainian Dances Are Arranged at Crompton.

Plans are under way for the combined Ukrainian Dance program and concert to be given a week from tonight by the Crompton Ukrainian Dance Class and the Crompton Band at the grounds adjoining the Crompton library.

The program will get under way at 8:15 o'clock with an hour's program by the band under the leadership of Henry Marsh. The Ukrainian class will present a varied program of dancing numbers.

The show will end the series of concerts given by the Crompton band every year and will be the first outdoor performance of the dancing class which next month celebrates its first anniversary. The club was organized Sept. 26, 1931.

The dance class and band rehearsed last night in Odd Fellow's Hall, School street, Crompton, in preparation for the entertainment next Thursday, James J. Lamb will direct the dance numbers assisted by John Skylo.

The committee from the class includes John Krawczuk, Wasyl Fedorowicz, Marco Hudyma, Dmytro Labadiak, John Semchuk.

(The Providence Journal, Providence, Thursday, Aug. 25, 1932).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФАРМА 157 акрів землі, 20 корів, 2 коні, добрі забудовання, дім 12 кімнат, вода в домі і в барні, засіяна і засаджена. 15 акрів ліса, добра дорога, близько школи, одна миля від міста. Ціна $6000, готівкою $2000.

ФАРМА 125 акрів, 15 корів, 2 коні, засіяна і засаджена, добрі забудовання, лес, вода в домі і в барні, добра дорога, близько школи. Ціна $3000, готівкою після угоди.

ФАРМА 42 акри, 10 корів, 2 коні, засіяна і засаджена, добрі забудовання, дім мурований, електрика в домі і в барні, фарма при стейтовій дорозі, в самім кінці, вода в домі, огрівач, ванна. Продається з причини старости. Ціна $4500, готівкою після угоди. Маю на продаж і гарантовані стації. Інтересуючі прошу писати на адресу: 201

J. KOZLOWSKI,
Route 2, Port Leyden, N. Y.

4 КНИЖКИ ЗА ОДНОГО ДОЛЯРА.

Укр. Анг. Словарець 6000 слів .. 75 ц.
Великий Сонник з нумерами .... 40 ц.
Пісні Щирої Любови ..... 50 ц.
Романтичні Вірші Д. Залярнука .. 25 ц.

Все за оден доляр. Наша пересилка Даром дістанете всі найновійші каталоґи на книжки, ноти, інструменти. Доляр прищайть в листі. Адресуйте:

UKRAINIAN BOOK CO.,
103 Ave. A. New York, N. Y.

ВЗОРИ канва, нитки до вишивання D. M. C. і стемповані річи. Пишіть по каталоґ до

UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th St., New York, N. Y.

HERMAN TURKEL
АДВОКАТ
51 CHAMBER STREET,
NEW YORK, N. Y.
Говорю по українськи.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
153 AVENUE B.
NEW YORK, N. Y.
(между 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-8628.
Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄМЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
Tel.: Orchard 4-2566
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY

СЕНЬКО І БОДНАР
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ НА НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЮ

ОБСЛУГА ЧЕСНА І ДЕШЕВА.
Ми ховаємо на всіх цвинтарях.
112 E. 7 ST., NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORCHARD 4-7780.
137 N. 7 ST., BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVERGREEN 6-2113.

ТАРЗАН І ЗОЛОТИЙ ЛЕВ.

(37)

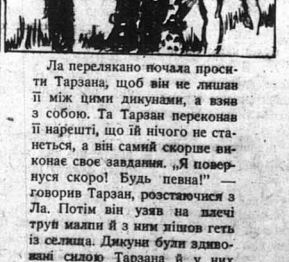

Тарзан стояв перед натовпом дикунів і чекав. „Болгані прийдуть сюди й повбивають нас, — говорив один з чорних — коли ми не приведемо до них справжнього вбийника післанця великого Нуми. Ти маєш іти з нами до діяментової палати. Можливо, що тоді Нума простить нам". Тарзан усміхався загадково. Йому дивною здавалася наївність дикунів, які думають, що він отак легко й без боротьби піде до якогось-там невідомого Нуми. Та в нього вже був готовий плян ратунку.

„Чому Болгані мають знати, що післанець Нуми вбитий у вашім селищі? Адже його труп можна звідси винести й заховати!" — говорив Тарзан. Дикуни аж у голови шкробалися, дивуючись, що їм не прийшло до голови таке просте рішення. Та ніхто не посмів наближитися до трупа. Тарзан це бачив. „Я винесу вам геть трупа звідси й заховаю його. Лише ви мені скажіть, як вибратися з вашої долини?" — далі говорив Тарзан. На це дикуни погодилися.

Тоді Тарзан звернувся до чорних з пропозицією, що він вижене Болганів звідси й вони більше не будуть турбувати дикунів, але при умові, що дикуни перекованють у себе на якийсь час жінку, яка є з ним. По коротких переговорах дикуни на це погодилися. Тоді Тарзан покликав голосно Ла. Вона скоро стрибнула з дерева прямо йому на руки. Дикуни були здивовані її несподіваною появою та красою. Тарзан пояснив Ла свій плян, лишити її тут тимчасом.

Ла перелякано почала просити Тарзана, щоб він не лишав її між цими дикунами, а взяв з собою. Та Тарзан переконав її нарешті, що їй нічого не станеться, а він самий скоріше виконає своє завдання. „Я повернуся скоро! Будь певна!" — говорив Тарзан, розстаючися з Ла. Потім він узяв на плечі труп малпи й з ним пішов геть із селища. Дикуни були здивовані силою Тарзана й у них росла повага до нього. Ла лишилася сама й бачила, що дикуни за щось сваряться.